

Asia: VN/13605/2023 ja VN/13604/2023

Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta ja hyvinvointialueiden rahoituksesta annettujen asetusten muuttaminen (siirtolaskelmien tarkistaminen)

Kysymykset

1. Yleistä ehdotuksesta ja sen tavoitteista.

Tavoite kuntien tasapuolisesta kohtelusta ja siirtolaskelmien tarkistamisesta on kannatettava. Esitys kaipaa kuitenkin eräitä tarkennuksia.

2. Huomioon otettavat erät.

Ovatko kunnan peruspalvelujen valtionosuusasetuksen luonnoksessa mainitut oikaistavat erät (2 momentin kohdat 1-6) perusteltuja ja niiden huomioon ottamisen tapa mielestänne tasapuolinen kuntien välillä?

1. takautuvat pelastustoimen varallaolokorvaukset
2. sote- ja pela- kuntayhtymien takautuvat alijäämät ja ylijäämät
3. kunnan kirjaamatta jättämä osuus sote-kuntayhtymän alijäämästä
4. sote- ja pela-kuntayhtymien ylijäämän palautus ja alijäämän kattaminen
5. muiden sote-yhteistoimintaorganisaatioiden ja pelastuslaitosten 2-4 kohdissa tarkoitettu ylijäämän palautus tai alijäämän kattaminen
6. palveluluokille kirjatut sote- ja pela -toimitilojen ja kiinteistöjen luovutusvoitot ja -tappiot sekä osakkeiden ja osuuksien luovutusvoitot ja -tappiot

Esitetyt erät ovat perusteltuja, joten niiden tarkastelu molempien vuosien 2021 ja 2022 osalta on tarkoituksenmukaista. Tarkastelu tulee tehdä kuntakohtaisesti yhdenmukaisen käsittelyn takaamiseksi.

3. Onko mahdollisesti jokin muu merkittävästi laskelmia vääristävä erä?

Sote-sopimuksen mukaiset kertakorvaukset. Korvaukset on jaksotettu kuntien ja kuntayhtymien vuoden 2022 tilinpäätöksiin, mutta eivät kertaluonteisina siirry hyvinvointialueille. Kyseistä erät koskevat koko kuntakenttää ja niitä ei pidä sisällyttää siirtolaskelmiin.

Hallinnon tukipalveluiden kustannukset. Osa sote-palveluille kohdennetuista ja sote-palveluluokilla raportoiduista hallinnon tukipalvelukustannuksista, kuten tahe-järjestelmäkulut, arkistokulut, yleiskulut ja vastaavat, eivät siirtyneet hyvinvointialueelle, vaan jäivät kuntien vastuulle edelleen vuodesta 2023 alkaen. Lisäksi tukipalvelukustannusten kohdennuksessa on tarkasteluvuosina ollut kuntakohtaista poikkeavuutta. Tämä kohta koskee etenkin sote-palveluiden vastuukuntana toimineita kuntia.

Muut kuntakohtaiset poikkeukselliset erät, jotka eivät ole siirtyneet hyvinvointialueelle. Kunnille annettava selvityksen yhteydessä mahdollisuus myös näiden erien esille tuomiseen.

Koronapandemian jälkeisen jonojen purun ja korona-vaikutusten korjaaminen on lisännyt sote-palveluiden kysyntää ja -kustannuksia tavanomaista voimakkaammin juuri tarkasteluvuosien 2021 ja 2022 aikana. Myös tämä vaikutus sisältyy nyt siirtolaskelmiin ja leikkaa kuntien tulevaa rahoitusta.

4. Vaikutuksen merkittävyyden arviointi.

Kuntakohtainen tieto oikaistaisiin ainoastaan silloin, jos kyseinen tieto vääristää merkittävästi yksittäisen kunnan tai hyvinvointialueen rahoitusta. Merkittävänä pidettäisiin vaikutusta, joka olisi vähintään noin 30 euroa asukasta kohden laskettuna. Onko oikaisun kynnyks mielestänne oikea?

Esitetystä raja-arvosta (30 €/asukas) tulee luopua. Ensisijaisesti laskelmat tulee tehdä ilman raja-arvoa tai huomattavasti esitettyä pienemmällä arvolla. Mikäli raja-arvo kuitenkin määritellään, tulee laskelmissa huomioida kaikilla kunnilla vain raja-arvon ylittävä osuus.

5. Menettely. Näkemyksenne ehdotetun oikaisumenettelyn toimivuudesta (kysely kunnille ja kuntayhtymille=hyvinvointialueille, muut saatavissa olevat selvitykset ja tiedot, siirtolaskelmaluonnos ja sen kommentointimahdollisuus)?

Menettelyllä tulee tavoitella mahdollisimman tasapuolista kuntien välistä kohtelua. Tarkastelun kohteena tulee olla yhtenäisen periaattein kaikki kunnat/kuntayhtymät ja molempien vuosien 2021 ja 2022 tilinpäätökset.

Oikaisumenettely on prosessina lähtökohtaisesti hyvä, mutta huolellisen valmistelun ja tasapuolisen lopputuloksen varmistamiseksi eri vaiheisiin tulee varata riittävästi aikaa.

6. Muita huomioita.

Esitetty aikataulu tietojen keruulle ja tarkastelulle on varsin tiukka. Kunnille tulee varata riittävä aika pohjatietojen toimittamiselle ja ohjeistuksen tulee olla selkeä ja yksiselitteinen. VM:n tulee varata tarkastustyöhön riittävä aika ja resurssit, jotta kuntakohtaisten tietojen keruu, tarkastelu ja varmistukset tulee tasapuolisesti ja läpinäkyvästi suoritettua.

Alajoki Elina

Sastamalan kaupunki